

Висновки. Узагальнюючи, можна зазначити, що питання формування іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців з економіки сьогодні стоїть в переліку найактуальніших.

Беручи до уваги вищенаведене, підсумуємо, що використання методу рольової гри та методу проекту активно сприяють інтенсифікації процесу навчання, що веде до формування іншомовної професійної компетентності студентів та розвитку їх готовності до спілкування.

Слід підкреслити, що навчання іноземних мов буде ефективним саме завдяки комплексному застосуванню засобів інноваційних технологій та залежить від здатності викладача застосовувати комунікативний підхід до навчання, відмовитися від авторитарного методу викладання. Використання таких технологій як метод рольової гри та метод проекту є процесом, який знаходиться у стані постійної зміни і вдосконалення, а, отже, продовжує бути матеріалом для подальших творчих пошуків.

Список використаних джерел

1. Програма з англійської мови для професійного спілкування (English for Specific Purposes: National Curriculum for Universities) / Г.Є. Бакаєва, О.А. Борисенко, І.І. Зуєнок, В.О. Іаніщева, Л.Й. Клименко, Т.І. Козимирська, С.І. Кострицька, Т.І. Скрипник, Н.Ю. Тодорова, А.О. Ходцева. К.: Ленвіт, 2005. 119 С.

2. Дзендзюра Н.І. Проведення індивідуального заняття за методом рольової гри: навчально-методичний посібник / Н.І. Дзендзюра // Психологія і педагогіка. – Львів: ЛІБС УБС НБУ, 2013. – 38 с.

3. Тарнопольський О.Б. Рольові ігри як засіб моделювання майбутньої професійної діяльності у мовній та позамовній підготовці студентів вишів [Електронний ресурс] Режим доступу:

http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vchdpu/ped/2012_101/Tarnop.pdf

Алексєєва М.І Рольова та ділова гра як засіб інтенсифікації навчання іноземної мови в економічному ВНЗ, 2019

Щукіна Е.І.

кандидат педагогічних наук, доцент,

завідувач кафедри іноземних мов факультету фінансів

Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана

Машкова І.М.

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов факультету фінансів

Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана

Белякова О.В.

старший викладач кафедри іноземних мов факультету фінансів Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАНЯТЬ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ

Анотація. В роботі розглядаються особливості організації занять з іноземної мови для студентів немовних спеціальностей у період воєнного стану в світлі основних глобальних тенденцій розвитку освіти.

Ключові слова: іноземні мови, іншомовна освіта, немовні заклади вищої освіти, цифровізація освіти, змішане навчання, асинхронний формат.

Summary. This work deals with some features of the organization of foreign language training for the students of non-linguistic specialties, during war, in the light of global trends of education development.

Key words: foreign languages, foreign language training, non-linguistic higher education institutions, digitalization of education, blended learning, asynchronous format.

Українська система освіти поступово адаптувалася до воєнного стану в країні. Карантинні обмеження попередніх років сприяли переходу до змішаної та дистанційної форм освіти, навчання в онлайн режимі, тому повернення до аудиторних занять по-новому впливає на навчальний процес і психологічний стан його суб'єктів, створюючи певні особливості організації занять.

Заняття з іноземної мови, чи відбувається воно в аудиторії чи в онлайн режимі – це навчальний процес, який поєднує в собі змістовий та діяльнісний аспекти. На ступені навчання для здобуття вищої освіти в немовних закладах цей процес має свої характерні особливості. Робочі навчальні програми мають певні відмінності в залежності від спеціальності здобувачів, навчальний досвід яких теж дуже відрізняється, що спонукає викладача до індивідуального підходу на кожному занятті та у визначенні самостійних завдань. Наприклад, в одній академічній групі обраної спеціальності більшість студентів відвідує аудиторні заняття, одночасно ті, хто не може бути присутнім (наприклад, має право працювати асинхронно, але може приєднатися), підключаються онлайн, інші мають дозвіл працювати індивідуально, так само, як і ті, хто знаходиться на включеному навчанні.

Формування і розвиток як ключових так і міжкультурної компетентності (як предметної) в системі навчання іншомовного спілкування «мотивує певне розширення змісту навчання (додаткових інформаційних та методичних матеріалів), які забезпечували б якісне оволодіння пропонованим змістом і сприяли б набуттю досвіду успішно виконувати мовні операції та мовленнєві дії для розвитку механізмів іншомовного спілкування у власній життєдіяльності» [1, с. 142]. Отже, студенти, які знаходяться на асинхронному навчанні, записують свої усні відповіді в аудіо та відео форматі, отримуючи коментар викладача, оскільки говоріння є дуже важливою складовою навчання іноземних мов.

У процесі навчання іноземної мови в немовних закладах вищої освіти обов'язково треба враховувати характерні особливості одного із суб'єктів навчального процесу, здобувачів вищої освіти, а саме особливості покоління Z («дітей цифрової ери»). Представники покоління Z майже не розмежовують

реальне життя та віртуальне та спрямовані на швидкий результат на кожному етапі своєї життєдіяльності. Сприйняття матеріалу на аудиторному занятті без підтримки технічними засобами у них важче, ніж у попереднього покоління.

В інформаційному суспільстві всі сфери життя сучасної студентської молоді безпосередньо пов'язані з Інтернетом, що робить їх достатньо незалежними в отриманні знань. Це вимагає від викладачів створювати цікаве і творче освітнє середовище у сучасній інтерактивній формі, враховувати не тільки залежність студента від Інтернету, зосередженість «на короткострокових цілях, фрагментарність образного мислення, а й орієнтацію на використання» (що дуже важливо при вивченні іноземних мов) [2, с. 289–292].

Цифровізація освіти відноситься до дуже важливих особливостей навчання іноземної мови в неможливих умовах вищої освіти. Воєнна ситуація в Україні прискорила освоєння різних форм інформаційно-технічного забезпечення, і саме вони виявилися незамінними для збереження освітнього процесу в синхронному та асинхронному режимі. Наприклад, завдяки платформі Moodle (відкритій безкоштовній системі керування дистанційним навчанням), яка дозволяє розміщувати велику кількість навчально-методичних матеріалів в різних форматах, здійснювати різні форми тестування та оцінювання завдань у ефективний спосіб, заклади вищої освіти продовжують успішно працювати в гнучкому змішаному та дистанційному форматі.

Навіть встановлені на мобільному телефоні додатки дуже допомагають у вивченні іноземних мов, зокрема постановці правильної вимови, розвитку навичок аудіювання, користування словниками.

Отже, пов'язану з цим особливістю можна також вважати цифрову компетентність викладача, яка ще підвищилась протягом воєнних років, завдяки партнерській співпраці зі студентами. Вона допомагає успішно соціалізуватися всім суб'єктам навчального процесу та підвищити ефективність професійної і навчальної діяльності. Тому при складанні навчальних робочих програм і планів і проведенні практичних занять, як аудиторних, так і на онлайн платформах в реальному часі, науково-педагогічні працівники враховують доступ до різноманітних інформаційно-комунікативних технічних засобів і гнучко підходять до їх використання.

Як ми вже підкреслювали раніше, у сучасних вітчизняних умовах, особливо важливим, на нашу думку, є виховання патріотизму та мультикультуралізму, а також оптимістичне спрямування всіх етапів навчального процесу. У період міграційної кризи в нашій країні, що викликана війною, володіння однією іноземною мовою виявилось недостатнім, як показала практика, в багатьох країнах, які прихистили українських біженців. І, навпаки, студенти, які навчалися декільком мовам, отримали додаткові освітні можливості [3]. У неможливих навчальних умовах вищої освіти такі приклади можуть бути досить потужним засобом мотивації для навчання іноземної мови студентів різних спеціальностей.

Психологічно сприятливий клімат для навчання, індивідуальний підхід до студентів, в умовах воєнного стану має ключове значення. Тривоги, які

переривають навчальний процес, інші життєві ситуації під час війни, викликають негативні емоції та дискомфорт у всіх його учасників. Проте, психолого-педагогічне забезпечення освітнього процесу за можливості має враховувати не тільки вітчизняні особливості, а й усі сучасні освітні тенденції. Слід підтримувати у студентів здатність до самостійного пошуку інформації та здобування знань, ширше обговорювати проблемної ситуації, робити акцент на творчих завданнях, поділяючи з ними відповідальність за навчальний процес, долучати до збагачення мотиваційного складника.

Отже, враховуючи особливості розвитку освітнього процесу в період воєнного стану, важливим завданням науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти залишається також створення та підтримування у соціокультурному середовищі університету соціально-психологічного клімату, який сприятиме адаптації студентів до нових умов на даному етапі, підготовці до життя і діяльності в післявоєнний період та їх гармонічному розвитку.

Список використаних джерел

1. Редько Валерій Урок іноземної мови як мікромодель системи компетентісно орієнтованого навчання іншомовного спілкування в умовах освітнього іншомовного комунікативного середовища гімназії / Валерій Редько // Український педагогічний журнал. – 2024, №1. – С. 141–150.

2. Руденко М. В. Особливості сучасного здобувача вищої освіти як суб'єкта освітнього процесу / Микола Васильович Руденко // Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України. Збірник матеріалів V Міжнародної наукової конференції, м. Київ, (17 листопада 2022 р.), Київ, КНУБА, 2022. – С. 287–296.

3. Машкова І. М., Іщенко Т. М., Белякова О. В. Сучасні освітні тенденції в контексті євроінтеграційних процесів в Україні / І. М. Машкова, Т. М. Іщенко, О. В. Белякова // Стратегії міжкультурної комунікації в мовній освіті сучасних університетів. Збірник матеріалів Міжнародної наукової конференції, м. Київ, (27 квітня 2023 р.), Київ, КНЕУ, 2023. – С. 115–117. [Електронний ресурс]: Режим доступу: <https://ir.kneu.edu.ua:443/handle/2010/40382>.